

Salon kaupunki

Lapsivaikutusten arviointi

Arvioinnin kohteena oleva päätös: Meri-Halikon koulun tilaratkaisut: Vuosiluokkien 1-2 opetukseen hankintaan moduulirakennus Meri-Halikon päiväkodin läheisyyteen, vuosiluokat 3-6 opiskelevat Mustamäen koululla.

Vastuuhenkilö / vastuuhenkilöt: vs. perusopetusjohtaja Jaana Talvitie

Laadinnan ajankohta: helmikuu 2023

Arvioi oheiseen taulukkoon päätöksen lapsivaikutuksia.

Merkitse pitkän ja lyhyen aikavälin vaikutukset erikseen lyhentein L = lyhyt aikaväli P = pitkä aikaväli

Taulukon symbolien tulkinnat

++	Merkittävä positiivinen vaikutus
+	Positiivinen vaikutus
0	Vaikutuksiltaan neutraali
-	Negatiivinen vaikutus
--	Merkittävä negatiivinen vaikutus

Lapsivaikutusten arvioinnin laajuus, tiedonkeruu, lasten osallisuuden toteutuminen ja vaikutusten merkittävyys sekä päätöksentekoon tulevat vaihtoehdot kuvataan erikseen lomakkeen loppuun.

Myönteinen vaikutus	++	+	0	-	--	Kielteinen vaikutus
Parantaa lasten ja nuorten saaman palvelun laatua.		L P				Heikentää lasten ja nuorten saaman palvelun laatua.
Parantaa pätevyysvaatimukset täyttävän henkilöstön saatavuutta.		L			P	Heikentää pätevyysvaatimukset täyttävän henkilöstön saatavuutta.
Parantaa palveluiden maantieteellistä saavutettavuutta.		L P				Heikentää palveluiden maantieteellistä saavutettavuutta
Parantaa lasten osallisuutta			L P			Heikentää lasten osallisuutta.
Parantaa erityisen haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten asemaa.				L P		Heikentää erityisen haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten asemaa.
Lisää lasten ja nuorten keskinäistä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta				L P		Heikentää asten ja nuorten keskinäistä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.
Parantaa perheiden arjen sujuvuutta		L P		L P		Heikentää perheiden arjen sujuvuutta.
Edistää kaupungin strategisten linjausten toteutumista		L P				Heikentää kaupungin strategisten linjausten toteutumista
Lisää kunnan vetovoimatekijöitä		L P		L P		Vähentää kunnan vetovoimatekijöitä

1. Lapsivaikutusten arvioinnin tarve ja laajuus

Lapsivaikutusten arviointi on tarpeen tehdä, koska tekeillä olevat päätös kohdistuu suoraan lapsiin. Niitä lapsia, joita päätöksenteko suoraan koskee, on tarpeen kuulla suoraan.

2. Tiedonkeruu

Arvioinnin pohjana olevaa tietoa on kerätty perusopetuksen hyvinvointiprofiilikyselystä, joka toteutetaan vuosittain perusopetuksen vuosiluokkien 3-9 oppilaille. Kysely on toteutettu kouluilla syksyllä 2022. Meri-Halikon ja Mustamäen koulun oppilashuoltohenkilöstöllä on ollut mahdollisuus vastata kyselyyn koskien hyvää koulupäivää, koulun toimintakulttuuria, sosiaalisia suhteita sekä koulupäivien pituutta.

3. Lasten ja nuorten osallisuus

Meri-Halikon koulussa opiskelevia oppilaita, joita päätös tulee koskemaan, on tarpeen kuulla. Heidän ajatuksiaan ja näkemyksiään hyvästä koulusta on tarpeen kartoittaa. Lapsille on kerrottu valmisteilla olevat vaihtoehdot ja heidän ajatuksiaan hyvästä koulusta sekä koulumatkoista on kuultu.

4. Tulosten analysointi

Lasten saama palveluiden laatu paranee, kun he voivat aloittaa koulutaipaleen lähellä omaa kotia ja siirtyessä 3. luokalta eteenpäin Mustamäen kouluun, on heillä käytössään tarvittavat erikoisluokat sekä liikuntatilat. Sekä hyvinvointiprofiilissa, lasten kuulemisessa ja oppilashuoltohenkilöstön vastauksissa esiin nousi hyvien koulutilojen merkitys ja sellainen koulun piha, jossa löytyy tekemistä. Lasten kuulemisissa hyvästä koulusta nousi erityisesti esiin virikkeellisen koulun pihan merkitys.

Opiskelu pienessä yksikössä heikentää erityisen haavoitetussa asemassa olevien lasten ja nuorten asemaa sekä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, sillä oppimisen tuen sekä oppilashuollon palveluja ei ole saatavilla samalla tavalla kuin isommassa yksikössä. Hyvinvointiprofiilikyselyn alakoululaisten vastauksissa 83% kokee saavansa apua terveydenhoitajalta ja 76% kokee saavansa apua kuraattorilta. Vain 54% kokee saavansa apua koulupsykologilta, mikä johtunee Salon huonosta koulupsykologitilanteesta. Oppilashuoltohenkilöstö työskentelee mitoitusten mukaisesti: yhdellä terveydenhoitajalla on 600 oppilasta, kuraattorilla 670 oppilasta ja koulupsykologilla 780 oppilasta. Oppilashuoltohenkilöstö kokee, että heidän näkyminen kouluympäristössä on tärkeää, mikä madaltaa oppilaan kynnystä hakeutua palveluiden piiriin. 3. luokalta siirryttäessä tilanne oppimisen tuen ja oppilashuoltopalveluiden saavutettavuuden osalta paranee merkittävästi.

Kyseinen päätös voi joko heikentää tai parantaa perheiden arjen sujuvuutta. Tämä riippuu monesta tekijästä. Jos perheellä on päiväkotikiäisiä lapsia, voi perheen vuosiluokalla 1-2 oleva lapsi tarvittaessa matkustaa aamuisin samalla kyydillä kouluun ja koulupäivän jälkeen lapsi voi mahdollisuuksien mukaan kulkea kotiin kävellen tai pyörällä. 1-2:n yksikössä ei kuitenkaan ole välttämättä iltapäivätoimintaa tarjolla vähäisen lapsimäärän takia, joten jos lapsi tarvitsee iltapäivätoimintaa, on hänen siirryttävä koulupäivän jälkeen lähimpään iltapäivätoimintaa järjestävään paikkaan esim. Mustamäen kouluun. Jos siirtyminen toiseen yksikköön iltapäivätoimintaan koetaan hankalana, on lapsi mahdollisesti yksin kotona koulun jälkeen.

Perheiden arjen sujuvuuteen vaikuttaa lapsen kokemukset koulumatkojen kulkemisesta. Hyvinvointiprofiilikyselyn vastauksissa 86% perusopetuksen alakouluikäisistä oppilaista kokee koulumatkansa turvalliseksi. Oppilashuoltohenkilöstön vastauksissa esiin nousee huoli liian pitkien koulupäivien kuormituksesta. Lasten kuulemisessa esiin nousi monenlaisia ajatuksia. Lasten huomioita nousi esimerkiksi siitä, että bussi pysähdy, vaikka painaa pysähdysnappulaa tai että bussi ei ota pysäkiltä kyytiin. Huomioita nousi myös mukavasta matkustamisesta bussilla.

Uuteen kaupunkistrategiaan on kirjattu yhtenä kärkihankkeena Elävät ja yhteisölliset kylät. Alkuopetuksen järjestäminen lähellä lapsen kotia tukee tämän kärkihankkeen tavoitteita. Lapsen siirtyessä 3. vuosiluokalta eteenpäin tuetaan uuden kaupunkistrategian Palveluavaimen tavoitetta: *Tarjoamme laadukkaat varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut sekä oikea-aikaisen avun ja tuen sitä tarvitseville.* Tuomalla päätöksentekoon uudenlainen ratkaisuvaihtoehto palveluiden järjestämisestä eli alkuopetus järjestetään lähellä lasta, omalla kylällä ja 3.luokalta eteenpäin siirrytään isompaan yksikköön opiskelemaan, toteutetaan kaupunkistrategian Palveluavaimen tavoitetta: *Kehitämme palveluitamme rohkeasti ja innovatiivisesti.* Oppilasmäärän vähentyessä opetuksen järjestämistä toisenlaisilla tavoilla on tarkasteltava. Järjestämällä opetusta siten, että tila on tarvittaessa siirrettävissä ja muunneltavissa toiseen käyttöön toteutetaan kaupunkistrategian päämäärää *Kestävän talouden Salo: Panostetaan ennaltaehkäiseviin palveluihin sekä tarjotaan tarpeenmukaiset palvelut tehokkaalla, kestävällä ja laadukkaalla tavalla.*

Tekeillä oleva päätös voi lisätä kaupungin vetovoimatekijöitä, kun palveluita omalla kylällä on saatavilla. Se voi myös heikentää, mikäli palveluiden järjestämistä ei tarkastella kestävä talouden pohjalta, mikä tarkoittaa, että verotuloja tarvitaan enemmän kaikkien palveluiden tuottamiseen.

Lyhyen aikavälin vaikutuksena tekeillä oleva päätös voi parantaa pätevyysvaatimukset täyttävän henkilöstön saatavuutta, sillä tähän asti avoinna oleviin luokanopettajan tehtäviin on ollut hyvin päteviä hakijoita. Lähivuosien aikana pätevän henkilöstön saamisessa voi olla haasteita, mikä vaikuttanee pitkällä aikavälillä pätevän henkilöstön saatavuuteen. Opettajankoulutus ei houkuttele samalla tavalla nuoria kuin aiemmin ja jo opettajana toimivat henkilöt hakeutuvat toisiin työtehtäviin.

5. Yhteenveto

Valmisteilla olevassa päätöksessä lasten kannalta on tärkeää hyvien koulutilojen merkitys sekä virikkeellinen koulun piha. Tämä kävi ilmi hyvinvointiprofiilikyselyn tuloksissa, oppilashuoltohenkilöstön vastauksissa sekä lasten kuulemisessa. Tämä toteutuu, kun lapset siirtyvät 3.luokasta eteenpäin opiskelemaan sellaisen koulun tiloihin, joista löytyvät tarvittavat tilat opetussuunnitelman mukaisen opetuksen järjestämiseen mm. teknisen työn tilat ja sisäliikuntatilat. Lisäksi koulun tiloissa on erillinen ruokala, jossa kouluruokailu tapahtuu eikä luokissa.

Lasten tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sekä erityisen haavoitetussa asemassa olevien lasten ja nuorten asemaa päätös heikentää siltä osin, että erityisopettajan ja oppilashuoltohenkilöstön apua ja tukea ei ole saatavilla niin paljon kuin isommassa yksikössä. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen osalta asiaa voidaan parantaa ohjaamalla tukea tarvitseva lapsi sellaiseen yksikköön, jossa tukea on saatavilla.